

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Itkonen Raimo Eino	Telia Tunnistus	18.10.2024 12:11:30 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (8 sivua)

Metsähallitus

PL 80, 00521 Helsinki

kirjaamo@metsa.fi

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

PL 77, 67101 Kokkola

kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite: EPOELY/1873/2020, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 21.8.2024

Metsähallituksen lausunto Toholampi-Lestijärven tuulivoimapuisto ja 400/110 kV voimajohto -hankkeen Natura-arvioinnista (Toholampi, Lestijärvi)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Metsähallitukselta lausuntoa Toholammin ja Lestijärven kuntiin sijoittuvan Toholampi-Lestijärven tuulivoimahankkeen YVA-selostuksen yhteydessä laaditusta luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisesta Natura-arvioinnista.

Tuulivoimayhtiö wpd Suomi Oy suunnittelee 49 tuulivoimalan suuruisen maatuulivoimapuiston rakentamista Toholammin (40 voimalaa) ja Lestijärven (9 voimalaa) kuntien alueelle. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle tullaan rakentamaan tarvittavat rakennus- ja huoltotiet sekä liittynät alueen sähköverkkoon. Hankealueen suuruus on yhteensä noin 46 km². Tuulivoimayksiköt ovat teholtaan enintään 8 MW. Voimalan kokonaiskorkeus on enintään 270 metriä.

Hankkeesta on toteutettu v. 2013–2016 ympäristövaikutusten arviointi (YVA). Samanaikaisesti arvioinnin kanssa on laadittu tuulivoima-alueen osayleiskaavoja, jotka ovat hyväksytyjä ja vahvistettuja.

Käynnissä olevassa hankkeen päivityksessä on tarkoitus käydä läpi YVA-prosessi ja tarkistaa osayleiskaavoja pieniltä osin, koska hankealueen tuulivoimaloiden kokonaiskorkeutta ja maksimitehoa halutaan voimaloiden tekniikan kehittymisen myötä korottaa. Samalla päivitetään hankkeen sähkönsiirtoa kokonaistehon kasvamisen vuoksi. Hankkeen sisäisten sähköasemien sijaintien vuoksi myös hankealuerajaus laajenee vähäisissä määrin. Näistä syistä myös aikaisemmassa YVA-menettelyssä vuonna 2016 laadittu Natura-arviointi on tarpeen päivittää.

Aikaisempi Natura-arviointi (2015–2016) koskee nyt kyseessä olevan ympäristövaikutusten sekä Natura-arvioinnin vaihtoehtoa VE0 (maksimikorkeus 230, lavan pituus 65 m, yksikköteho 3 MW). YVA-vaihtoehdot VE0+ (maksimikorkeus 230 m, lavan pituus 85 m, yksikköteho noin 5,4 MW) ja VE1 (maksimikorkeus 270, lavan

pituus 100 m, yksikköteho noin 8 MW) poikkeavat edellisestä käytännössä vain voimalan tehossa ja koossa. Tuulivoimaloiden sijainnit pysyvät samoina ja ne sijoittuvat samoille lainvoimaisten osayleiskaavojen mukaisille tv-alueille. Sähkön siirron osalta muutokset arvioidaan uusien suunnitteluvaihtoehtojen SVE1 ja SVE2 mukaisesti. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan verrattuna arviointiselostuksessa käsitellään uusi SVE-reitti Ullavan sähköasemalle ja reitti Toholampi-Lestijärveltä Uusnivalaan on jäänyt pois. Tämä arviointi pohjautuu aikaisempaan arviointiin sitä tarpeellisilta osin täydentäen.

Tuulivoimahankkeessa on tehty Natura-arviointi seuraaville Natura 2000 -verkostoon kuuluville alueille: Lestijoen yläjuoksu ja Paukanevan alue (FI1001005, SAC), Kivinevan alue (FI1001004, SAC), Isonen alue (FI1001009, SAC), Lestijoen alue (FI1000057, SAC), Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan alue (FI1000014, SAC/SPA), Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsien alue (FI1000034, SAC) sekä Mattilansaaren alue (FI1001006, SAC).

Metsähallitus lausuu hankkeesta valtion luonnonsuojelualueiden ja suojeluun varattujen kiinteistöjen sekä vastuullaan olevien, uhanalaisten lajien suojelun näkökulmasta. Metsähallituksen hallinnassa on pääosa hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevista Natura-alueista Kivinevan alue (FI1001004, SAC), Lestijoen yläjuoksu ja Paukaneva (FI1001005, SAC) ja Isonen alue (FI1001009, SAC).

Tässä Natura-lausunnossa Metsähallitus lausuu Natura-alueiden suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja lajien osalta. Metsähallituksen erityisvastuulajeihin kuuluvan, uhanalaisen maakotkan osalta on lausuttu erillisessä YVA-selvityksestä annetussa lausunnossa.

Lestijoen yläjuoksu ja Paukanevan Natura 2000 -alue (FI1001005 SAC)

Alue on perustettu ympäristöministeriön asetuksella erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC). Natura 2000-tietolomakkeen mukaan alueen suojelun perusteena ovat seuraavat 8 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä: humuspitoiset järvet ja lammet, Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit, pikkujoet ja purot, keidassuot, aapasuot, vaihettumissuot ja rantasuot, borealiset luonnonmetsät sekä puustoiset suot. Luontodirektiivin liitteen II lajeista alueen suojeluperusteina ovat saukkoja metsäpeura.

Lestijoen yläjuoksu ja Paukanevan Natura-alueen etäisyys lähimpään tuulivoimalan sijoituspaikkaan on 508 metriä ja lähimpään suunniteltuun voimalinjaan 2,7 km. Kaksi voimalaa, L49 ja L50, sijoittuu alle kilometrin etäisyydelle Natura-alueesta ja kuusi, T47, T48, L49-L52 alle 2 km etäisyydelle.

Kivinevan Natura 2000 -alue (FI1001004, SAC)

Alue on perustettu ympäristöministeriön asetuksella erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC). Natura 2000-tietolomakkeen mukaan alueen suojelun perusteena ovat seuraavat 10 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä: humuspitoiset järvet ja lammet, aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät sekä puustoiset suot. Luontodirektiivin liitteen II lajeista alueen suojeluperusteina on metsäpeura

Kivinevan Natura-alueen etäisyys lähimpään tuulivoimalan sijoituspaikkaan on 265 metriä ja lähimpään suunniteltuun voimalinjaan 1,3 km.

Isonenvan Natura 2000 -alue (FI1001009, SAC)

Alue on perustettu ympäristöministeriön asetuksella erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC). Natura 2000-tietolomakkeen mukaan alueen suojelun perusteena ovat seuraavat 10 luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä: humuspitoiset järvet ja lammet, pikkujöet ja purot, keidassuot, letot, aapasuot, boreaaliset luonnonmetsät, lehdot, metsäluhdut, puustoiset suot sekä tulvametsät. Luontodirektiivin liitteen II lajeista alueen suojeluperusteina on metsäpeura.

Isonenvan Natura-alueen etäisyys lähimpään tuulivoimalan sijoituspaikkaan on 605 metriä ja lähimpään suunniteltuun voimalinjaan 1,6 km.

Natura-arvioinnin johtopäätökset

Luontodirektiivin luontotyypit (kaikki Natura-alueet)

Hanke ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia Natura-alueiden luontotyypeihin.

Luontodirektiivin lajit: saukko

Saukko on Lestijoen yläjuoksu ja Paukanevan Natura-alueen suojeluperustelaji. Suoria elinympäristömuutoksia saukolle ei aiheudu. Hankkeen rakentamisen ja toiminnan aikaan lajille voi aiheutua melusta aiheutuvia häiriövaikutuksia. Arvioinnin mukaan hanke ei olennaisesti muuta lajin elinolosuhteita Natura-alueella ja saukkoon kohdistuvien vaikutusten arvioidaan jäävän vähäiseksi.

Luontodirektiivin lajit: metsäpeura (kaikki Natura-alueet)

Arvioinnin johtopäätökset metsäpeuralle aiheutuvista vaikutuksista ovat kaikkien Natura-alueiden osalta yhtenevät. Rakentamisvaiheen mahdolliset merkittävät vaikutukset vaihtoehtoisissa (VE1, VE0+, VE0, SVE1, SVE2) voidaan välttää lievennyskeinoin. Purkuvaiheessa melun ja ihmistoiminnan lisääntyessä häiriövaikutukset voivat jälleen lisääntyä ollen melko samankaltaisia kuin

rakennusvaiheessa. Lisäksi arvioidaan, että vaihtoehtojen välillä ei ole olennaista eroa vaikutusten suhteen.

Yhteisvaikutukset

Toholampi-Lestijärven hankealueiden ympärille ja metsäpeuran levinneisyysalueelle suunnitellaan useita muita hankkeita, minkä seurauksena metsäpeuran elinympäristöihin kohdistuu laajalla alueella rakentamispainetta.

Toholampi-Lestijärven ja ympäröivien hankkeiden yhteisvaikutuksia Metsäpeuralle on arvioitu melumallinnuksella. Toholampi-Lestijärven hankealueiden lähiympäristön Natura-alueille kohdistuvat meluvaikutukset muodostuvat lähes kokonaan vain Toholampi-Lestijärven hankkeesta. Vaihtoehtojen välillä ei arvioida olevan yhteisvaikutuksiin olennaisesti vaikuttavia tekijöitä metsäpeuran osalta, sillä melualue pysyy eri hankevaihtoehtojen välillä lähes täysin saman laajuisena. Mikäli käytetään Luonnonvarakeskuksen arvioimaa 5 km etäisyyttä, voimaloiden vaikutus ulottuisi kaikissa vaihtoehdoissa suurimmalle osalle tarkasteltuja Natura-alueita ja vaikutus muodostuisi merkittävämmäksi.

Suurin osa lähialueen tuulivoimahankkeista sijoittuu metsäpeuran vasomisalueille ja samalla vaellusreiteille. Kaikkien lähialueen tuulivoimahankkeiden toteutuessa nykyisessä laajuudessa metsäpeuran vasomis- ja vasanhoitoalueille kohdistuisi laajasti rakentamista tai läheistä häiriötä ja vaikutukset saattavat nousta merkittäviksi. Lisäksi metsäpeuran ydinalueiden välisille vaellusreiteille rakentuu sen koko laajuudella mahdollisesti esteitä, jotka saattaisivat ohjata metsäpeurat kiertämään vaelluksissa tuulivoima-alueet.

Arvioinnin mukaan Toholampi-lestijärven tuulivoimahanke ei yksin muodosta uhkaa lajin pitkäaikaiselle kannankehitykselle, mutta lajin levinneisyysalueelle sijoittuvat useat tuulivoimahankeet yhdessä tulee todennäköisesti jossain määrin heikentämään lajin elinympäristöverkostoa populaation levinneisyysalueella ja mahdollisesti hidastamaan kannankehitystä. Arvioinnin mukaan on mahdollista, että kaikkien suunniteltujen tuulivoimahankeiden ja muiden alueen hankkeiden toteutuessa yhteisvaikutukset voivat nousta suuriksi metsäpeuralle.

METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO

Arvioinnin kohdentaminen, käytetyt menetelmät ja lähtöaineistojen riittävyys

Natura-arvioinnin yhteydessä on tehty metsäpeuraselvitys. Metsähallitus toteaa, että metsäpeuraselvitys on tehty ansiokkaasti ja siinä on huomioitu myös MetsäpeuraLIFE-hankkeen vasanhoitoelinympäristömallinnus.

Saukon osalta arviointi ei perustu maastoinventointiin. Lajitietokeskuksen aineistossa ei ollut havaintoja saukoista hankealueen tai sähkönsiirtoreittien läheisyydestä. Muiden luontoselvitysten yhteydessä sauosta on tehty joitain havaintoa hankealueiden länsi- ja itäpuolelta suhteellisen etäällä isommista virtavesistä.

Hankekuvaus ja vaikutustyytit

Metsähallitus huomauttaa, että arvioinnin perusteella on jossain määrin epäselvää, arvioidaanko tuulivoimaloiden koon kasvattamista ja uusia voimajohtovaihtoehtoja, eli muutosta suhteessa vaihtoehtoon V0, vai eri hankevaihtoehtojen vaikutuksia. Hankevaihtoehtojen vaikutuksia arvioitaessa viitataan osittain laitostehon kasvattamiseen ja jo kaavoitettuun hankevaihtoehtoon, jolloin hankkeen kokonaisvaikutusten arviointi vaikeutuu varsinkin, kun edellisen arvioinnin tuloksia ei kuvata. Edelliseen Natura-arviointiin viittaaminen on ongelmallista myös siksi, että moni arviointiin vaikuttava seikka on muuttunut edellisen Natura-arvioinnin jälkeen. Koska vaikutusten arvioinnissa on huomioitava vaikutukset yhdessä jo hyväksyttyjen hankkeiden kanssa, lienee tarkoituksenmukaista arvioida hankekokonaisuutta, joka toteutuisi esitettyjen muutosten myötä.

Arvioinneissa on tunnistettu asianmukaisesti hankkeen vaikutustyytit hankealueen läheisiin Natura-alueisiin. Natura-alueille ei osoiteta tuulivoimarakentamista, joten suoria vaikutuksia ei kohdistu Natura-alueille. Alueiden suojeluperusteina oleville lajeille ja luontotyypeille voi kuitenkin kohdistua välillisiä vaikutuksia. Erityisesti vesiluontotyypeihin voi aiheutua vaikutuksia valumavesistä, mikäli rakentamisaikaista vesien ohjausta ei tehdä huolellisesti.

Metsähallitus huomauttaa, ettei arvioinnissa oteta selvästi kantaa, ovatko vaikutukset luonnonsuojelulain tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikentäviä. Esimerkiksi Isonvan Natura-alueen metsäpeuroihin kohdistuvan vaikutuksen merkittävyyttä pidetään arvioinnissa kohtalaisena pysyvän meluhaitan vuoksi, mutta yhteenvedossa metsäpeuralle kohdistuvista vaikutuksista toiminnan aikaisia vaikutuksia ei mainita. Metsähallitus toteaa, että Natura-arvioinnissa merkittävyyttä tulee arvioida kaksipuolaisella asteikolla: ei merkittävä heikennys – merkittävä heikennys.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luontotyypeihin

Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätöksiin ja katsoo, ettei luontotyypeihin aiheudu merkittävästi heikentävinä pidettäviä vaikutuksia.

Vaikutukset suojelun perusteena oleviin lajeihin

Saukko

Metsähallitus yhtyy arvioinnin johtopäätöksiin ja katsoo, ettei saukolle aiheudu merkittävästi heikentävinä pidettäviä vaikutuksia.

Metsäpeura

Metsäpeura on tuulivoimapuiston välittömään läheisyyteen sijoittuvien Natura-alueiden (Lestijoen yläjuoksu ja Paukaneva, Kivineva, Isoneva) keskeinen suojelun perusteena oleva laji.

Toholampi-Lestijärven hankealue sijoittuu metsäpeuran Suomenselän levinneisyysalueelle. Arvioinnin yhteydessä toteutettujen tarkastelujen ja selvitysten perusteella metsäpeura käyttää alueita aktiivisesti ja läheisyydessä on vasanhoitoalueita. Selvityksen mukaan voimaloita on sijoiteltu metsäpeuran vasomis- ja vasanhoitoalueille ja niiden läheisyyteen. Koska metsäpeura käyttää elinympäristönään hankealueen ja sen lähellä olevia metsiä ja soita laajasti, lajin elinympäristön laatu ja määrä Natura-alueiden ulkopuolella vaikuttaa myös sen elinvoimaisuuteen Natura-alueella. Voimaloiden häiriövaikutus heikentää lajin elinympäristöä paitsi Natura-alueella, myös sen ulkopuolella, ja alueen metsäpeurakantaan kohdistuvan vaikutuksen merkitys Natura-alueeseen tulee tuoda esille Natura-arviossa.

Natura-arvioinnissa todetaan, että hankkeen vaikutukset metsäpeuraan voivat ulottua aina 3-5 km etäisyydelle tuulivoimaloista. Myös mm. Luonnonvarakeskus on Keski-Suomen maakuntakaavan yhteydessä laatimassaan asiantuntija-arvioissa (Paasivaara 2022) esittänyt 5 km häiriövyöhykkeen käyttöä erityisesti metsäpeuran vasomis- ja vasanhoitoalueiden turvaamiseksi. Metsähallitus toteaa, että suunniteltujen tuulivoima-alueiden 3 ja 5 km häiriövyöhykkeet kattavat merkittävän osan yo. Natura-alueista sekä hankealueen läheisistä muista vasanhoitoalueista. Arvioinnin tekijä on tulkinnut varovaisuusperiaatetta siitä lähtökohdasta, että metsäpeurat välttelisivät voimaloita varsinaista rakennuspaikkaa laajemmin. Arvioinnin pohjana on käytetty melu- ja välkemallinnuksia.

Metsähallitus katsoo, että melu- ja välkemallinnuksiin perustuva häiriövaikutuksen arvioiminen ei ole riittävä sulkemaan pois merkittävän haitan aiheutumista metsäpeuralle. Esimerkiksi 35 dB melurajan käyttäminen häiriövaikutusten arvioinnissa ei perustu nykytietämykseen. Metsähallitus huomauttaa, että mikäli suunniteltujen tuulivoimaloiden häiriövaikutukset ulottuvat arvioinnissa käytettyjä häiriöetäisyyksiä pidemmälle (esim. 5 km etäisyydelle), voi hankkeen toteuttaminen heikentää alueen soveltuvuutta metsäpeuran lisääntymiseen merkittäväällä osalla arvioiduista Natura-alueista.

Arvioinnissa viitataan edellisen Natura-arvioinnin tuloksiin ja verrataan vaikutuksia suhteessa aiemman vaikutusten arvioinnin pohjalta tehtyyn kaavan mukaiseen ratkaisuun (VE0). Metsähallitus pitää tätä ongelmallisena muun muassa siksi, että

Lestijoki ja Paukanevan Natura-alueen osalta metsäpeuraa ei ole aikaisemmassa arvioinnissa käsitelty.

YVA-selostuksessa alueen metsäpeuralle arvioidaan koituvan suuria kielteisiä vaikutuksia kaikista hankevaihtoehdoista. Metsähallitus on YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossaan yhtynyt selvitysten perusteella tehtyyn päätelmään, että kaikista toteutusvaihtoehdoista (VE0, VE0+ ja VE1) aiheutuu suuria kielteisiä vaikutuksia metsäpeuroihin (vasominen ja vasanhoito). Myös molemmista siirtolinjavaihtoehdoista arvioidaan syntyvän suuria kielteisiä vaikutuksia metsäpeuralle. Koska suunnitellut tuulivoima-alueet sijoittuvat laajasti arvioitujen Natura-alueiden väliin, tulevat em. vaikutukset ulottumaan myös Natura-alueisiin ja metsäpeuran esiintymiseen niillä. Natura-arvioinnissa ei myöskään ole suljettu pois Natura-alueiden ulkopuolisten metsäpeuran kesäaikaisten elinympäristöjen vähenemisen ja heikkenemisen aiheuttamaa merkittävää haitallista vaikutusta Natura-alueille.

Natura-arvioinnissa ei ole tuotu selkeästi esille, aiheuttaako hanke merkittäviä heikentäviä *toiminnanaikaisia* vaikutuksia metsäpeuralle. Melumallinnuksen tulokset on kerrottu eri hankevaihtoehdoille Natura-alueittain, mutta päätelmää tulosten merkittävydestä ei ole selkeästi esitetty. Natura-arvioinnissa ei ole siten luonnonsuojelulain tarkoittamalla tavalla pystytty osoittamaan, että hanke ei merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteena olevan lajin elinvoimaisuutta.

Yhteisvaikutukset

Yhteisvaikutusten arviointi metsäpeuran osalta on tehty epäselvästi ja päätelmän asianmukaisuuden arviointi on hankalaa. Arvioinnissa viitataan aikaisemman arviointivaiheen päätelmään yhteisvaikutuksista Natura-alueeseen, mutta arvioinnissa ei selkeästi tuoda esille uusien selvitysten perusteella tehtyä päätelmää hankkeiden yhteisvaikutuksista Natura-alueiden suojeluperustelaji metsäpeuralle.

Arvioinnin mukaan on mahdollista, että kaikkien suunniteltujen tuulivoimahankkeiden ja alueen muiden hankkeiden toteutuessa yhteisvaikutukset voivat nousta suuriksi metsäpeuralle. Metsähallitus katsoo, että melumallinnukseen perustuva yhteisvaikutusten tarkastelu ei kuitenkaan anna riittävää kuvaa todellisista yhteisvaikutuksista, eikä sen perusteella voi sulkea pois merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueisiin metsäpeuran elinympäristönä.

Lieventävät toimenpiteet

Lieventävät toimenpiteet on kuvattu arvioinnissa epätasaisesti ja niiden vaikuttavuutta on vaikea tulkita. Lieventäviksi toimenpiteiksi ehdotetaan mm. Lestijärven puoleisten voimaloiden rakentamisen viivästyttämistä tai rakentamatta jättämistä, ja rakentamistoimenpiteiden ajoittamista lajeille vähemmän häiriöitä

aiheuttavalle ajankohdalle. Esimerkiksi yhteisvaikutuksia metsäpeuralle arvioitaessa todetaan, että merkittävät yhteisvaikutukset voidaan välttää lieventävillä toimenpiteillä yksilöimättä kyseistä toimenpidettä. Arvioinnissa myös viitataan epätasaisesti huolelliseen suunnitteluun, jolla rakentamisen aikaiset merkittävät vaikutukset voidaan arvioinnin mukaan välttää.

Natura-arvioinnissa tulee arvioida hankkeen vaikutusten merkittävyys sekä ilman lieventäviä toimenpiteitä että lieventävien toimenpiteiden kanssa. Metsähallitus huomauttaa, että Euroopan komission tiedonannon mukaan jokainen lieventävä toimenpide on kuvattava yksityiskohtaisesti ja täsmennettävä, miten se poistaa tai vähentää todettuja haitallisia vaikutuksia, ja myös miten, milloin ja kuka sen toteuttaa. On myös ilmoitettava lieventävien toimenpiteiden ajoitus suhteessa hankkeeseen sekä miten toimenpiteet rahoitetaan. Luontodirektiivin 6 artiklan oikeuskäytännön mukaan lieventävien toimenpiteiden osalta tietojen tulee olla käytettävissä suunnitelmaa hyväksyttäessä.

Selvityksessä esitetään lieventämistoimena metsäpeuraan kohdistuviin vaikutuksiin Lestijärven puoleisen hankkeen toteuttamisen viivästämistä lähtökohtaisesti siksi aikaa, kunnes meneillään olevan Windlife-tutkimushankkeen tulokset valmistuvat ja tuovat lisää tutkimusnäyttöä valmistuessaan. Lestijärven puolen voimaloiden toteuttamisesta päätettäisiin jatkossa nojaten tutkimuksen tuloksiin. Metsähallitus puoltaa näkemystä, jonka mukaan Lestijärven puoleinen osa rakennetaan vasta, kun on varmuus siitä, että merkittävää haittaa siitä ei aiheudu metsäpeuralle. Koska arvioinnin perusteella ei kuitenkaan voida poissulkea sitä, aiheutuuko koko Toholampi-Lestijärven hankealueesta yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittäviä haitallisia vaikutuksia metsäpeuralle, ei myöskään lieventämistoimien riittävyyttä voida luotettavasti arvioida.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet luonnonsuojelun asiantuntija Heli Suurkuukka, metsästyksen erityisasiantuntija Timo Ruuska sekä maankäytön erityisasiantuntija Saara Airaksinen. Lisätietoja antaa tarvittaessa Saara Airaksinen.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti

Raimo Itkonen

Tiimivastaava

Metsähallitus, Luontopalvelut